

Zorgplan

Schooljaar 2018-2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
• SKC de Burcht	4
• Wettelijke taakstelling speciaal basisonderwijs	4
• Doelgroepen	5
• Missie	5
• Visie	5
2. SKC de Burcht binnen samenwerkingsverband RIBA	7
• Schoolondersteuningsprofiel	7
• Passend onderwijs	7
• Handelingsgericht Integraal Arrangeren	7
• Toelaatbaarheidsverklaring	7
3. Instroom, doorstroom, uitstroom op de Burcht	8
• Oriëntatiegesprek	8
• Intakegesprek	8
• Plaatsing op De Burcht	8
• Doorstroom	8
• HIA-gesprek	8
• Uitstroom	9
• Procedure advisering Voortgezet onderwijs	9
• Verplichte eindtoets groep 8	9
4. Planmatig werken	10
• Eénduidige zorgroute	10
• Handelingsgericht- en opbrengstgericht werken	10
• Cyclus van handelingsgericht werken	11
• Samenwerking met ouders	11
5. Zorg op schoolniveau	12
• Opbrengstgericht werken in 4D	12
• Onderwijsarrangementen en leerstofaanbod	13
• Leerlijkaarten en werkwijzers	14
• Kwaliteitscyclus door werken met projectgroepen	16
• BOS	16
• Zorgkalender	16
6. Zorg op groepsniveau	17
• Groepsplan	17
• Extra zorg in de groep	17
• Toetsen	18
• ZIEN!	18
• Werken in 'bouwen'	18
• ParnasSys	19
• Ontwikkelingsvolgmodel voor jonge kinderen	20
• Rapporten	20

• Het zorgteam	20
• De intern begeleider	20
• De orthopedagoog	21
• Groepsbespreking	21
7. Zorg op leerling niveau	22
• Het ontwikkelingsperspectief	22
• Opstellen van het ontwikkelingsperspectief	22
• Het ontwikkelingsperspectief voor kleuters	23
• Vaststellen van het uitstroomperspectief	23
• Zorgleerling	23
• Het schoolondersteuningsteam	24
• Extra zorg op de Burcht	24
• Gedragsspecialist	24
• Dyslexiescreening	25
8. Zorg voor de leerling in samenwerking met externe instantie	26
• Ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband	26
• Samenwerking met wijkteams	26
• Fysiotherapie	26
• Logopedie	27
• Psychomotorische therapie	27
• Dyslexiebehandelaars	27
• Andere instanties	27
12. Taakomschrijving	28
• Taakomschrijving directie m.b.t. zorg	28
• Taakomschrijving zorgteam m.b.t. zorg	28
• Taakomschrijving leerkracht m.b.t. zorg	30
Literatuur	32

Inleiding

SKC De Burcht

De Burcht is een Kindcentrum voor speciaal basisonderwijs met zo'n 130 leerlingen en 30 medewerkers en is onderdeel van Stichting PIT Kinderopvang & Onderwijs te Zwijndrecht. De Burcht maakt onderdeel uit van het dekkend netwerk van Samenwerkingsverband RiBA.

Het gebouw van De Burcht bevindt zich aan de Mozartstraat 180a. De kinderen die onderwijs ontvangen komen hoofdzakelijk uit Ridderkerk, Heerjansdam, Barendrecht, Rotterdam en Albrandswaard.

De Burcht is een christelijk Kindcentrum, dit komt tot uiting in onze manier van werken en omgang met kinderen en volwassenen. Maar ook bij de aanname van personeel, de vieringen van christelijke feesten en de vertellingen uit de Bijbel.

De Burcht wil niet alleen verantwoordelijk zijn voor het doorgeven van leerstof, maar ook voor het voorbereiden van de leerlingen op een positie in de samenleving van morgen. Van alle kinderen en ouders verwachten we dat ze met respect omgaan met onze identiteit.

Wettelijke taakstelling Speciaal basisonderwijs (SBO)

De school voor Speciaal Basis Onderwijs valt onder de Wet op het primair onderwijs (WPO).

Het speciaal basisonderwijs biedt onderwijs aan leerlingen **die stagneren in hun leerontwikkeling en een leerachterstand oplopen.**

Het gaat om leerlingen met **een lagere gemiddelde intelligentie** waardoor ze moeilijker tot leren komen. **Leerproblematiek is primair.** Daarnaast is er vaak sprake van bijkomende problematiek die belemmerend werkt op de leerontwikkeling.

Het betreft hier **lichtere problematiek** dan de problematiek waar leerlingen op het speciaal onderwijs mee te maken hebben.

Leerlingen krijgen onderwijs in kleinere klassen, max. 16 leerlingen. Er is geen sprake van individueel onderwijs.

In het speciaal basisonderwijs gelden dezelfde kerndoelen als in het regulier onderwijs. Kerndoelen bepalen het onderwijsaanbod en het niveau van de kennis en vaardigheden die leerlingen moeten opdoen. Het speciaal basisonderwijs is erop gericht dat zoveel mogelijk leerlingen na groep 8 doorstromen naar regulier voortgezet onderwijs. Soms lukt dit niet, dan kan een leerling doorstromen naar het praktijk onderwijs of speciaal voortgezet onderwijs.

Doelgroepen

Het gaat om leerlingen in de leeftijd van 4 t/m 13 jaar met een IQ tussen 65 en 80 waardoor de kinderen moeilijker tot leren komen.

Leerproblematiek is leidend.

Daarnaast is er vaak sprake van bijkomende problematiek die belemmerend werkt op de leerontwikkeling. Te denken valt aan psychiatrische, sociaal en medische problematieken, welke zich vaak uiten in speciale ondersteuningsbehoeften voor wat betreft het gedrag. De uitstroom is VMBO BBL al dan niet met LWOO of Praktijkschool, uitzonderingen daargelaten.

Missie

"Gewoon waar het kan, speciaal waar het moet"

De Burcht wil onderwijs en ondersteuning bieden aan leerlingen die niet voldoende hebben aan regulier onderwijs. Zij doet dit in een flexibele organisatie, proactief en adequaat inspeland op nieuwe ontwikkelingen en veranderende omstandigheden in een veilig en uitdagend klimaat.

Visie

Op De Burcht wordt onderwijs gegeven en zijn alle leerlingen welkom bij wie reguliere opvang en basisonderwijs niet aan de behoefte kan voldoen.

Het uitgangspunt van onze opvang en onderwijs ligt in de Bijbelse normen en waarden, zoals Jezus Christus die ons heeft voorgeleefd.

Het kind staat centraal en in de realisatie van de ondersteuning werken kind, ouders en kindcentrum constructief samen.

Het kindcentrum wil kinderen opvoeden tot mensen die zelfstandig en verantwoordelijk zijn en hen aanmoedigen om een eigen mening te vormen, onder meer over waarden en normen, en deze mening ook te uiten. Het kindcentrum wil de kinderen leren zich verantwoordelijk te gedragen. Wij dragen zorg voor een optimaal pedagogisch klimaat.

De startlijn voor ons werk vormen de basisbehoeften van elk individu:

- Relatie (het gevoel hebben dat mensen je waarderen en met je om willen gaan);
- Competentie (het geloof en plezier hebben in eigen kunnen);
- Autonomie (het gevoel hebben zelf dingen te kunnen en zelf verantwoordelijk zijn).

Deze behoeften zijn bij ieder mens aanwezig en zullen in eerste instantie gehonoreerd moeten worden wil er sprake zijn van motivatie om jezelf te ontwikkelen. Een tweede gegeven is dat mensen verschillen in talent, tempo en temperament.

Op De Burcht houdt iedereen, personeel, leerlingen en ouders zich aan volgende basisprincipes:

- De omgang met elkaar is respectvol, we houden rekening met elkaar en zijn hulpvaardig.
- Wij gaan zorgvuldig en netjes met materialen om.
- Wij bewegen ons in en om het kindcentrum zonder onnodige overlast voor anderen.

Op SKC De Burcht werken specialistische leraren met een MasterSen diploma gedrag en/of vergelijkbare HBO+ opleidingen.

Leerlingen krijgen onderwijs in kleinere klassen, max. 16 leerlingen. Er is geen sprake van individueel onderwijs. De Burcht biedt:

- een duidelijke structuur
- een rustige, prikkelarme en veilige leeromgeving
- gespecialiseerde leraren
- werken in eigen tempo en extra instructie,
- aandacht voor het leren plannen en de executieve functies.
- werken in thema's bij wereldoriëntatie
- veel aandacht voor het omgaan met en anderen en de daarbij voorkomende emoties

Op ons kindcentrum wordt systematisch gewerkt aan de ondersteuning voor onze leerlingen en de kwaliteit van het onderwijs. Op welke manier dit vorm krijgt is beschreven in dit zorgplan van SKC De Burcht.

Voor u ligt het zorgplan van SBO De Burcht. Het zorgplan is een werkdocument waarin beschreven is op welke manier SBO De Burcht vorm geeft aan de structuur van onderwijs en zorg op school.

2. SKC de Burcht binnen samenwerkingsverband RIBA

SKC De Burcht is één van de scholen binnen samenwerkingsverband Riba. Het samenwerkingsverband draagt zorg voor een passend netwerk aan scholen waarin voor ieder kind zo thuis-nabij mogelijk een goede passende onderwijsplek gerealiseerd kan worden.

SchoolOndersteuningsProfiel

Alle scholen van het samenwerkingsverband Riba hebben een schoolondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld. Hierin heeft de school beschreven aan welke kinderen zij onderwijs kunnen bieden. Dit ondersteuningsprofiel sluit aan bij de Handelingsgerichte visie van het SWV.

Passend onderwijs

Door de “zorgplicht” zijn scholen verantwoordelijk om een passende plek te zoeken voor de leerlingen die aangemeld worden. Bij aanmelding geven ouders aan dat hun kind extra begeleiding en/of ondersteuning nodig heeft. De school moet binnen 8 weken beslissen of de school een passende plek is. Als een school het kind niet kan toelaten, moet de school een passende onderwijsplek op een andere school zoeken. Dat kan een reguliere school zijn of een school voor speciaal (basis)onderwijs. Belangrijk daarbij is dat een goede balans wordt gevonden tussen de ondersteuning die de leerling nodig heeft, de mogelijkheden van scholen en de wensen van de ouders. Tijdens een HIA-gesprek wordt in breed overleg gekeken welke school het meest passend is voor de leerling.

Handelingsgericht Integraal Arrangeren (HIA)

HIA staat voor Handelingsgericht Integraal Arrangeren. Met elkaar wordt gekeken naar de stimulerende en belemmerende factoren en daaruit voortvloeiend onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling. Er wordt dan ook gekeken welke school de meest passende plek voor de leerling zou zijn. Een uitkomst van het gesprek kan zijn dat de leerling de extra zorg van het SBO nodig heeft. Het samenwerkingsverband geeft dan een toelaatbaarheidsverklaring af voor het SBO. Een toelaatbaarheidsverklaring voor SBO is nodig om een kind aan te melden op het SBO.

Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Het samenwerkingsverband RiBA geeft een TLV af voor het SBO. Met deze TLV kunnen ouders hun kind aanmelden op het SBO van dit samenwerkingsverband. De Burcht is de SBO school voor samenwerkingsverband RiBA. Een TLV wordt afgegeven voor een bepaalde tijd. Voordat de TLV afloopt, wordt de plaatsing op het SBO geëvalueerd. Op basis van het OPP wordt gekeken of er een nieuwe TLV afgegeven wordt of dat een plaatsing op andere school meer perspectief biedt. Dit wordt door de Burcht tijdig met ouders en de orthopedagoog van het SWV besproken. De Burcht vraagt een nieuwe TLV aan of er wordt met elkaar gekeken naar een andere passende plek voor de leerling op een andere school.

Voor meer informatie over samenwerkingsverband Riba: zie www.swv-riba.nl

3. Instroom, doorstroom en uitstroom op de Burcht

Oriëntatiegesprek

Als ouders vanuit het basisonderwijs gesprekken hebben over de ontwikkeling van de leerling en er de vraag is of de leerling wel op de basisschool kan blijven, ontstaat er vaak de behoefte zich op de SBO school te gaan oriënteren. Ouders kunnen dan een afspraak maken voor een oriëntatiegesprek. Ze krijgen een eerste indruk van de school en een rondleiding en een gesprek van algemene aard.

Intakegesprek

Als er een TLV is afgegeven kunnen ouders hun kind aanmelden bij het SBO. Er vindt dan een intakegesprek plaats met de teamleider Zorg & Onderwijs van het SBO. In dit gesprek krijgen ouders de gelegenheid om van hun kind te vertellen waar de mogelijkheden of juist de moeilijkheden liggen, hun visie op de ontwikkeling en verwachtingen ten aanzien van de plaatsing binnen het SBO. Vanuit de school wordt verteld wat de werkwijze van de school is, wat ouders kunnen verwachten van het team van de school. Ook wordt er een aantal praktische zaken besproken.

Plaatsing op De Burcht

Als een kind is aangemeld op De Burcht, volgt vanuit de basisschool de overdracht van het dossier. De betreffende IB maakt een dossieranalyse van het kind en is verantwoordelijk voor een zorgvuldige plaatsing en volgt het *protocol instroom nieuwe leerlingen*, zie bijlage 3

Doorstroom

Elke schooljaar wordt bekeken of de SBO-school nog steeds de meest passende plek is voor de leerling. Leerlingen gaan in principe altijd over naar het volgende leerjaar. Groepen worden samengesteld naar leeftijd, gedrag en/of verhouding jongens en meisjes.

Groepsverdeling en nummering komt overeen met het op de basisschool gehanteerde systeem van groepsnummering. Het niveau speelt hierbij minder een rol.

Als het SBO niet meer tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling en de leerling onvoldoende profiteert van het onderwijs op het SBO, wordt er samen met de ouders en het samenwerkingsverband gezocht naar een meer passende plek. Dit gaat middels een HIA-gesprek

HIA-gesprek

HIA staat voor Handelingsgericht Integraal Arrangeren. Tijdens een breed overleg waarbij ouders, school, samenwerkingsverband en wijkteam aanwezig zijn, wordt gekeken naar de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Er wordt besproken wat deze leerling nodig heeft om zich verder te kunnen ontwikkelen. Als de school niet meer kan bieden wat de leerling nodig heeft wordt verder gekeken naar een meer passende onderwijsplek. De leerling zal dan doorstromen naar een andere vorm van (speciaal) onderwijs.

Uitstroom

Leerlingen van de groepen 8 verlaten aan het einde van het schooljaar de school om door te stromen naar het voortgezet onderwijs. Soms gebeurt het dat kinderen vanuit groep 7 de stap naar het voortgezet onderwijs maken. Dit betreft leerlingen die in groep 7 die al 12 jaar worden en een jaar gedoubleerd hebben. Zij hebben als praktijkonderwijs als uitstroomadvies

De overweging om deze kinderen vanuit groep 7 de overstap te laten maken naar het Voortgezet Onderwijs, wordt eind groep 6 met de ouders besproken. De beslissing wordt met ouders, na de eerste toetsweek in groep 7, zorgvuldig genomen.

Procedure advisering voortgezet onderwijs

Het eindadvies is eigenlijk een conclusie van alle informatie die de school in de loop van de jaren over de leerling heeft verzameld. Het OPP vormt hier een belangrijk onderdeel voor. In het laatste schooljaar van de leerling verzamelt de school naast de reguliere gegevens ook nog een aantal extra gegevens om zo een zorgvuldig eindadvies te kunnen formuleren.

- **Afname capaciteitenonderzoek/ IQ-bepaling:** bij alle leerlingen van de eindgroepen wordt in het najaar groepsgewijs de ADIT (Adaptieve, Digitale Intelligentie Test) afgenomen. Indien noodzakelijk voor bepaling van het schooladvies wordt nader individueel psychologisch onderzoek afgenomen op het gebied van cognitieve capaciteiten en/of sociaal-emotionele ontwikkeling.
- **Bespreken van een voorlopig eindadvies van de schoolverlaters:** in november vindt dit gesprek plaats. Hier wordt een preadvies betreffende schoolverlating met ouders besproken. Het preadvies is gebaseerd op resultaat op ADIT en de resultaten van alle toetsen van de afgelopen jaren.
- **Afname didactische toetsen:** in januari vindt de screening plaats voor de schoolverlaters met het Drempelonderzoek van 678 onderwijsadviesing. Dit zijn toetsen voor technisch lezen, begrijpend lezen, woordenschat, rekenen en spelling.
- **Definitief eindadvies:** Als alle onderzoeken in januari zijn afgerond, formuleert De Burcht (leerkrachten, IB, orthopedagoog en teamleider Zorg en Onderwijs) een definitief eindadvies. Dit wordt met ouders besproken.
- **Opstellen Onderwijskundig rapport (OKR):** In het onderwijskundig rapport wordt het advies voor vervolg onderwijs beschreven. De school geeft in het OKR een relevant beeld van de ontwikkeling van de leerling. Het OKR wordt digitaal ingevuld in Onderwijs Transparant (OT). Als ouders het OKR hebben ondertekend wordt dit geactiveerd en krijgen de ouders een code. Met deze code kan de school, waar de leerling is aangemeld, het OKR lezen en bekijken of leerling toelaatbaar is op de aangemelde school.

Verplichte eindtoets groep 8

Informatie vanuit de rijksoverheid geeft aan: Alle leerlingen moeten in groep 8 van het basisonderwijs verplicht een eindtoets maken. Deze eindtoets meet de kennis die leerlingen hebben op het gebied van taal en rekenen. Deze eindtoets is vanaf schooljaar 2019-2020 verplicht in het SBO. De Burcht is zich aan het oriënteren op een verplichte eindtoets; we zijn op zoek naar een toets die geschikt is voor het SBO.

4. Planmatig werken.

Om passend onderwijs vorm te geven wordt er op de Burcht volgens een vaste cyclus planmatig gewerkt aan de ontwikkeling van de leerlingen. Het leerling niveau, het groepsniveau, het schoolniveau en het bovenscholniveau zijn logisch aan elkaar gekoppeld. Iedereen spreekt in één taal: die van de onderwijsbehoeften. In de praktijk spreken we over HandelingsGerichtWerken (HGW) en Opbrengstgericht werken binnen een éénduidige zorgroute

Eénduidige zorgroute

De eenduidige zorgroute houdt in dat er aansluiting is op de diensten en producten van Samenwerkingsverband Riba en van diensten en producten van externe hulpverleningsinstellingen en goede samenwerking met de wijkteams. De éénduidige zorgroute anticipeert hiermee op de onderwijs- en zorgarrangementen binnen het kader van passend onderwijs.

Handelingsgericht- en opbrengstgericht werken

Handelingsgericht werken vormt de basis van de zorgstructuur. HGW wil de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van alle leerlingen verbeteren. Het is een systematische manier van werken. Het centrale uitgangspunt hierbij is het denken en handelen vanuit wat een leerling nodig heeft om het volgende doel te bereiken. Dit noemen we de onderwijsbehoeften. Het onderwijsaanbod wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de leerlingen.

Onderwijsbehoeften vertellen wat een leerling nodig heeft om onderwijsdoelen te kunnen bereiken. Denk bijvoorbeeld aan herhaalde instructie, aan extra leertijd of aan uitdaging. Wat de kenmerken van een leerling ook zijn, er zijn voor hem altijd doelen te stellen en er zijn altijd onderwijsbehoeften te benoemen.

Op SKC De Burcht wordt gewerkt volgens de uitgangspunten van HGW:

- Doelgericht werken: doelen formuleren en opbrengsten analyseren
- Wisselwerking; onderwijs en opvoeding afstemming op de behoeften van de leerlingen.
- Onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal; wat heeft deze leerling/groep nodig om een bepaald doel te behalen?
- Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe.
- Positieve aspecten van leerlingen, leerkracht en ouders zijn van groot belang.
- Schoolteams, leerlingen, ouders en ondersteuners werken constructief samen
- De werkwijze is systematisch en transparant. (planmatig)

HGW houdt in dat we volgens een vaste cyclus werken waarin we gegevens verzamelen (waarnemen), de gegevens interpreteren (begrijpen) en dit omzetten in doelen, (plannen) waarna we aan de slag gaan om aan de doelen te werken (realiseren). We nemen de onderlinge verschillen tussen leerlingen serieus, maar kunnen toch met de leerlingen als groep aan de slag. Op deze manier geven we op SKC de Burcht vorm aan adaptief, passend onderwijs.

Cyclus van handelingsgericht werken

schematische weergave van de HGW cyclus

De hierboven omschreven cyclus wordt tweemaal per jaar doorlopen. De eerste periode loopt tot aan de kerstvakantie en de tweede periode loopt tot aan de zomervakantie.

Deze cyclus wordt op vooral op leerling- en groepsniveau doorlopen.

Ook op schoolniveau doorlopen we deze cyclus. Aan de hand van de opbrengsten wordt de kwaliteit van het onderwijs gemonitord. Dit wordt ook wel opbrengst gericht werken (OGW) genoemd.

Samenwerking met ouders

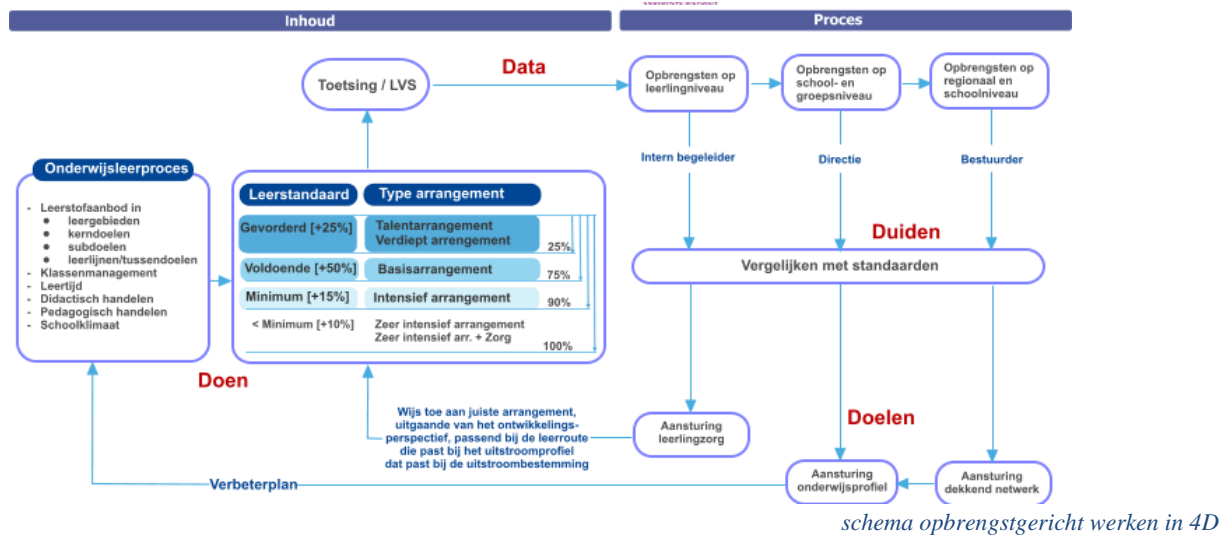
Bij het planmatig werken hoort ook samenwerken met ouders. Ouders en school hebben samen hetzelfde doel; ze willen dat de leerling zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen. Binnen het planmatig werken zijn daarom ook een aantal oudercontacten opgenomen. Op de Burcht zijn een viertal vaste oudercontacten gepland. Aan het begin zijn er 2 avonden nl; "vertel-me-je-kind-avond" en de informatie avond.

Verder zijn er ouderavonden in januari en juni, aan het eind van elke periode. Op die avonden wordt de ontwikkeling van de leerling besproken wordt aan de hand van het ontwikkelingsperspectief. Als er vragen zijn over de ontwikkeling van een leerling of als er onderzoeken gedaan worden zijn de contacten tussen school en ouders frequenter.

Op het moment dat er tussentijds vragen zijn is de leerkracht altijd het eerste aanspreekpunt voor de ouder.

5. Zorg op schoolniveau

In het continuüm van zorg wordt aan de hand van de opbrengsten de kwaliteit van het onderwijs gemonitord. Dit wordt ook wel opbrengst gericht werken in 4D (OGW4D) genoemd. Hieronder staat in schema uitgelegd hoe dit werkt.

Opbrengstgericht werken in 4D

In het bovenstaande schema staan 4 rode woorden die met een D beginnen. Dit wijst op de 4D in de titel. De 4 D's zijn: Data, Duiden, Doelen, Doen en komen overeen met de met de stappen in de cyclus van handelingsgericht werken: waarnemen, begrijpen, plannen, uitvoeren

Data

Dit gaat over verzamelen van gegevens die nodig zijn om te kunnen bepalen of er op de Burcht de goede dingen gebeuren. Op schoolniveau gebeurt dat in eerste instantie door de leeropbrengsten van de leerlingen te verzamelen.

Duiden

Als de leeropbrengsten bekend zijn, worden deze vergeleken met de schoolstandaarden. Schoolstandaarden zijn afspraken binnen de Burcht die gemaakt zijn op basis van dat wat nodig is om voldoende toegerust te zijn om de overstap naar het voortgezet onderwijs te kunnen maken. Dus eigenlijk dat wat een leerling eind groep 8 met weten, kennen en kunnen. Deze doelen zijn per leerjaar beschreven en vormen de schoolstandaarden.

Doelen

Op schoolniveau wordt bekeken wat nodig is om de schoolstandaarden de kunnen halen in aansturing van het onderwijsleerproces; op welke manier wordt op de Burcht lesgegeven. En per leerling wordt gekeken welke leerlijn/ onderwijsarrangement het best bij de leerling past. Zo worden doelen voor de komende periode bepaald.

Doen

Het uitvoeren van de expliciet beschreven onderwijskenmerken van het onderwijsleerproces in de verschillende onderwijsarrangementen binnen de groep.

Onderwijsarrangementen en leerstofaanbod

De Burcht heeft een schoolstandaard met drie onderwijsarrangementen waarin de uitstroomperspectieven vervolgonderwijs voor het PRO, VMBO-BBL/BK en VMBO-T beschreven staan.

Drie onderwijsarrangementen

SBO	VO of VSO	Vervolg en arbeid
Verdiept arrangement IS	VMBO -T	MBO niveau 3&4 (vak- en middenkaderopleiding)
Basis- of L-arrangement IF	VMBO-BBL of VMBO-BK	MBO niveau 1,2 & 3 (assistent en basisberoepsopleiding)
Intensief of P- arrangement < IF	Praktijkonderwijs of VSO uitstroom 'arbeid'	Arbeidsmarkt, al dan niet met certificering en/of kwalificatie op MBO niveau I (assistent opleiding)

Naar aanleiding van de beschreven onderwijsarrangementen en de schoolstandaard zijn we op De Burcht tot het volgend onderwijsaanbod gekomen:

Het basis- of L-arrangement:

Het basisarrangement is gericht op uitstroom VMBO-BBL. In leerjaar 8 hebben de leerlingen een niveau bereikt van E6/M7 met leeropbrengsten van 50-75%. De leerstof wordt aangeboden tot niveau E7. Op vakgebieden waar een leerling met het uitstroomprofiel VMBO-BBL achterblijft wordt de leerstof geïntensiverd. Dit wordt gerealiseerd door extra instructie en extra leertijd aan te bieden binnen de groep.

Het verdiept arrangement:

Het verdiept arrangement is gericht op uitstroom VMBO-T of hoger. In leerjaar 8 hebben de leerlingen een niveau bereikt van E7 of hoger met leeropbrengsten >80%. De leerstof wordt aangeboden tot niveau E8. Op vakgebieden waar een leerling met het uitstroomprofiel VMBO-T of hoger achterblijft wordt de leerstof geïntensiverd of gecomprimeerd. Hierover worden speciale afspraken gemaakt over instructie en leertijd binnen de groep.

Het intensieve of P-arrangement:

Het intensieve aanbod is gericht op de uitstroom naar het praktijkonderwijs (PRO). Om een zo hoog mogelijke uitstroom te kunnen behalen profiteren de leerlingen zolang mogelijk van het basisaanbod. Is het basisaanbod voor de leerling niet haalbaar met extra instructie en leertijd dan worden in de laatste twee leerjaren het leeraanbod passend gemaakt door middel van aanpassen van de onderwijsdoelen. Voor leerlingen die, ondanks de inspanningen van de school, het fundamentele niveau IF (op onderdelen) niet halen. Het doel is om het taal- en rekenniveau van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te verhogen op die onderdelen die er voor hen toe doen. In leerjaar 8 streven we er naar dat de leerlingen een niveau bereikt van E5 bereikt hebben met leeropbrengsten <50%.

Leerlijnkaarten en werkwijzers

De Burcht heeft de schoolstandaarden vertaald naar concrete doelen per leerjaar voor elk vakgebied voor de verschillende onderwijsarrangementen in leerlijnkaarten en daarbij beschreven op welke wijze er gewerkt wordt aan dat vakgebied en met de betreffende methodes

Op de leerlijnkaart staat per leerjaar kort beschreven:

- leertijd per week; is terug te vinden op het rooster van de groep
- leerstofdoelen: concrete doelen per leerjaar; en bij een aantal vakken zij de doelen ook per onderwijsarrangement beschreven.
- Instructievaardigheden: als deze specifiek voor dat vakgebied gelden
- Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften: bij onderwijsarrangementen anders dan basis.
- Toetsen/observaties: op welke wijze betreffend vakgebied getoetst wordt en wat streefdoelen zijn uitgedrukt in vaardigheidsscores.

Voor de vakken waarvoor geen leerlijnkaart beschreven:

Technisch lezen: doelen van de te behalen niveaus zijn zo duidelijk beschreven in de methode dat dit vanzelfsprekend is. Leerlijn voor SBO is in zoverre afwijkend dat de streefdoelen aangepast zijn.

Begrijpend lezen en sociaal-emotioneel leren: deze methodes zijn digitaal en een uitgebreide verantwoording staat op de site en/of is beschreven in de werkwijzer. Daarin is ook beschreven voor begrijpend lezen hoe de onderwijsarrangementen gestalte krijgen in de lessen.

Werkwijzers

Bij de leerlijnen die de Burcht heeft beschreven zijn voor alle vakken ook 'werkwijzers' beschreven. In de werkwijzers is beschreven op welke wijze de Burcht werkt om de gestelde doelen te behalen. Er is beschreven op welke wijze het onderwijsleerproces (zoals beschreven in schema van OGW4D) gestalte krijgt en op welke wijze De Burcht werkt met de methode die er voor dit vak is, passend bij de leerlijn van de Burcht.

Hierbij is het onderwijsleerproces van groot belang. Het onderwijsleerproces bestaat uit:

- **Uitgangspunten**
Welke basisafspraken zijn gemaakt met betrekking tot het betreffende vakgebied
- **Leerstofaanbod/ gebruikte methodes en materialen per leerjaar**
De leerkracht moet kennis hebben welke leerstofdoelen een leerling moet beheersen om zich binnen zijn mogelijkheden te ontwikkelen.
Omdat het gebruik van de methode is aangepast aan de leerlijnen is het gebruik van onderdelen van de methode anders dan op een reguliere basisschool. In de werkwijzer is beschreven op welke manier er met een methode gewerkt wordt.
- **Leertijd**
Hoeveel tijd heeft een leerling nodig om zich dingen eigen te maken. Het kan zijn dat de ene leerling het snel oppakt en dat een andere leerling veel tijd, instructie en oefening nodig heeft voordat hij het doel bereikt heeft. Binnen de les moet de leerkracht kunnen omgaan met deze verschillen. Om nog meer tegemoet te komen aan de onderlinge

verschillen staat bloktijd op het rooster. In deze tijd krijgen de leerlingen meer onderwijstijd voor het vak waar ze het voor nodig hebben. Dit kan instructie zijn, maar ook tijd voor extra oefening.

Effectieve leertijd is ook of de geplande onderwijstijd wel optimaal gebruikt wordt: We streven naar zo min mogelijk uitval van lessen, door leswisselingen efficiënt te plannen en op tijd met de lessen te beginnen.

- **Lesschema**
Op de Burcht wordt gewerkt met een vast lesmodel; IGD I interactief, gedifferentieerd, directe instructie, waarbij de leerkracht voordoet en de leerlingen stap voor stap oefenen. Dit is per vak beschreven in de werkwijzers.
- **Klassenmanagement**
Dit is de wijze waarop het reilen en zeilen in de groepen is georganiseerd. Welke regels zijn er binnen de groep, hoe heeft de leerkracht zijn les georganiseerd om de kinderen zoveel mogelijk in hun ondersteuningsbehoeften te voorzien. Hoe organiseert de leerkracht een zo maximaal mogelijke leeromgeving waar alle kinderen van profiteren.
- **Didactisch handelen**
De leerkracht moet kennis hebben hoe de leerstof over te brengen op de leerlingen. Binnen een betekenisvolle, rijke leeromgeving leert een leerling beter.
- **Toetsen/observaties en volgen van de leerling**
Beschreven is op welke wijze de vorderingen van de leerlingen gevolgd worden. Bijv. afspraken over toetsen en observaties. Bij elk vakgebied is een kijkwijzer gemaakt. De kijkwijzer wordt gebruikt om te reflecteren op het onderwijsleerproces om zo het onderwijs zo effectief mogelijk voor de leerling te houden.
- **Pedagogisch handelen**
De leerlingen leren het best wanneer ze zich veilig en begrepen voelen. Welke leerling heeft wat nodig om zich veilig en begrepen te voelen. In het SBO komt een aantal onderwijsbehoeften van leerlingen overeen. Zo wordt het onderwijs in kleine stapjes aangeboden, hebben de leerlingen meer tijd nodig om zich dingen eigen te maken, is het van belang dat er een sfeer in de groep heerst waarin kinderen zich veilig voelen om nieuwe dingen te durven leren. Deze algemene onderwijsbehoeften worden niet genoteerd. De specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen worden echter genoemd in het OPP en zijn terug te vinden in het groepsoverzicht.
- **Schoolklimaat**
De schoolcultuur is van invloed op alle activiteiten in het onderwijs. Het betreft de invloed van het gebouw en de omgeving tot en met de identiteit, houdingen en overtuigingen van mensen in de school. Het schoolklimaat loopt als een rode draad door de hele organisatie. Een gezond schoolklimaat is een klimaat waarin de leerlingen en de schoolmedewerkers zich prettig voelen en tot ontwikkeling komen.

Binnen de Burcht vormen klassenbezoek en intervisie op gebied van het onderwijsleerproces en vast onderdeel om met elkaar de kwaliteit te kunnen waarborgen.

Kwaliteitscyclus door werken met projectgroepen

Om de kwaliteit van zorg en onderwijs te kunnen blijven bieden werken we binnen de Burcht met projectgroepen. Voor elk vakgebied is er een projectgroep. Het doel van het werken met projectgroepen is het (waar)borgen en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en het concretiseren van doelen vanuit de gebruikte methodes die op de Burcht gebruikt worden en vanuit de praktijk van het lesgeven door de leerkrachten/assistenten. De projectgroepen worden bemenst door leerkrachten en onderwijsassistenten o.l.v. een projectleider.

Aan het begin van elk schooljaar jaar bespreekt de directie het projectplan met de betreffende projectgroep. De opdrachten worden geformuleerd in 2 of 3 concrete resultaten (dat wat de projectgroep moet opleveren).

Deze resultaten worden per project door de directie in BOS beschreven.

De projectgroep plant hierbij de activiteiten, bijeenkomsten van de werkgroep en tussenresultaten om tot het einddoel te komen.

De projectgroepen komen regelmatig bij elkaar en waken over de kwaliteit van het onderwijs op hun vakgebied. De projectleider heeft regelmatig overleg met de directie en doet voorstellen voor verbetering. In het digitale schoolplan BOS is dit inhoudelijk uitgewerkt. De opbrengsten van de projectgroepen worden aan het eind van het schooljaar aan het team gepresenteerd en waar nodig worden nieuwe afspraken gemaakt voor een bepaald vakgebied.

Werkwijze/ kwaliteitscyclus

De Burcht werkt met een 4-jaarlijkse kwaliteitscyclus. Elke 4 jaar komen alle vakgebieden aan bod; dit is groot onderhoud (GO) . Dit GO heeft als doel het aanpassen/updaten van beleid met betrekking tot bepaald vakgebied.

Na 2 jaar is er een korte kwaliteitscheck; klein onderhoud (KO). Dit KO heeft als doel het scherphouden van elkaar en bespreken of we nog doen wat we met elkaar hebben afgesproken. De cyclus is opgenomen in het digitale schoolplan BOS.

BOS

BOS is het bovenschools digitale kwaliteitsinstrument van PIT; de stichting waartoe SKC de Burcht behoort. Op deze manier wordt op bovenschools niveau de kwaliteit van het onderwijs systematisch bewaakt en past op deze manier binnen het opbrengst gericht werken. Middels het BOS wordt de kwaliteit van de Burcht gemonitord. Daarnaast wordt in gesprekken met de directie van PIT en de directie van de Burcht de planmatig gewerkt aan verbeteringen van de kwaliteit van het onderwijs.

Zorgkalender

De Burcht werkt met een zorgkalender. Alle acties met betrekking tot onderwijs en zorg staan per week/per periode voor het hele schooljaar gepland. Deze wordt jaarlijks vastgesteld en besproken in het team en vormt de basis voor het planmatig handelen in de school.

7. Zorg op groepsniveau

Op de Burcht willen we dat elke leerling de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. Hierbij gaan we uit van de mogelijkheden van de leerling. Door gedifferentieerd onderwijs te organiseren komen we zoveel mogelijk tegemoet aan de verschillen tussen leerlingen, maar dat ook uitvoerbaar blijft binnen een groep. Dit betekent dat niet iedere leerling een uniek onderwijsprogramma krijgt. Leerlingen met een zelfde soort onderwijsbehoeften worden geclusterd binnen een onderwijsarrangement. Dit wordt uitgewerkt in een groepsplan.

Groepsplan

Het groepsplan is het werkdocument voor de leerkracht. Vanuit het waarnemen en begrijpen van de leerlingen komt in het groepsplan alle informatie samen en plant de leerkracht het onderwijs voor de komende periode.

In het groepsplan worden de doelen vanuit de leerlijn geformuleerd die voor de leerlingen worden nagestreefd (opbrengsten). De leraar omschrijft met welke materialen, middelen en leerstof hij/zij dat gaat doen en hoe dat er organisatorisch uitziet. Ook wordt beschreven welke onderwijsbehoeften de leerlingen hebben en welk onderwijsarrangement is toegewezen aan de leerlingen. Vervolgens gaat de leerkracht met de groep aan de slag om het groepsplan te realiseren. Vanuit het groepsplan, waar de doelen voor de hele periode genoemd staan, maakt de leerkracht een week- en dagplanning.

De leerkracht werkt planmatig en systematisch aan de te behalen doelen. Door het steeds kritisch analyseren van het onderwijsproces en de resultaten probeert de leerkracht zijn/haar onderwijs steeds verder te optimaliseren en af te stemmen op de groep. De leerkracht stelt doelen voor de les en bedenkt op welke manier hij dit gaat aanbieden. Hierbij baseert hij zich op de groepskenmerken en op resultaten van de voorgaande jaren. Hij analyseert de opbrengsten en bepaalt dan weer opnieuw de doelen en de werkwijze. Op deze manier maakt de leerkracht steeds beredeneerde keuzes en ontstaat er een kwaliteitscyclus in het les geven.

Bij de evaluatie wordt bekeken of de gestelde doelen bereikt zijn, de geplande activiteiten afgerond en of de leerlingen geprofiteerd hebben van het onderwijsaanbod en aanpak. Ook reflecteert de leraar op het eigen handelen in het licht van de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen/groep. In het groepsplan wordt de evaluatie opgenomen. Dan volgt een nieuwe planperiode, waarin de evaluatie gegevens weer meegenomen worden in de nieuwe periode en er weer nieuwe doelen gesteld worden passend bij de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling.

Extra zorg binnen de groep door de leerkracht

In het groepsplan worden de onderwijsarrangementen beschreven en de aanpak binnen groep. Binnen die groepsaanpak is er ruimte om te differentiëren in de – en de + aanpak. Dit betekent dat binnen de basisaanpak wordt gekeken op welke manier met ‘iets’ extra’s een leerling met de groep mee kan. Het gaat om leerling die:

- zich niet naar verwachting ontwikkelen.

Als de ontwikkeling achterblijft, wordt gekeken of deze leerling met intensivering van het

onderwijs toch dezelfde doelen kan behalen. Dit kan door uitbreiding van instructie- of oefentijd bijvoorbeeld door beredeneerd inzetten van bloktijd of door gebruik te maken van specifieke ondersteuningsbehoefte van deze leerling.

- zich boven verwachting ontwikkelen.

Dit zijn leerlingen die zich, met extra uitdagingen, boven de basisleerlijn ontwikkelen. Er worden afspraken gemaakt over extra leerdoelen binnen de geplande tijd. Dit kunnen verdiepende doelen zijn, maar kunnen ook andere activiteiten zijn. Door beredeneerd inzetten van lestijd kan ook gekeken worden of de leerling met minder leertijd de gestelde doelen kan halen en op die manier tijd “over” heeft voor vakken waar hij meer aandacht voor nodig heeft.

Voor deze leerlingen wordt in het groepsplan beschreven op welke wijze de extra verdieping of intensivering ingezet wordt in de groep.

Toetsen

Een manier om opbrengsten te meten is het afnemen van toetsen.

Voor de dagelijkse planning in de groep gebruikt de leerkracht methode toetsen. Deze toetsen meten of de aangeboden leerstof van de afgelopen periode wordt beheerst door de kinderen in de groep. Met deze opbrengsten, en de dagelijkse observaties van de kinderen, plant de leerkracht de leerstof voor de komende periode. Als bijv. blijkt dat veel kinderen een bepaald onderdeel van de leerstof onvoldoende beheersen zal de leerkracht de leerstof nog een keer gaan herhalen.

Aan het eind van elke groepsplanperiode worden de leerlingen getoetst met methode onafhankelijke toetsen. Hiervoor gebruiken we CITO toetsen voor speciale leerlingen. CITO toetsen zijn landelijk genormeerde toetsen en worden leerlingen vergeleken met wat een gemiddelde leerling in Nederland op een bepaalde leeftijd moet kunnen. Vaak hebben leerlingen op het SBO een achterstand in vergelijking met een gemiddelde leerling. Daarnaast wordt deze meting gebruikt om voor de leerling een reële (wel haalbare) ontwikkelingslijn op te stellen en om te kijken of leerlingen zich volgens verwachting ontwikkelen.

ZIEN!

ZIEN! is een pedagogisch digitaal leerlingvolgsysteem dat de sociale competenties en de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen in kaart brengt en dat concrete handelingsadviezen geeft. Het is gericht op de cyclus van handelingsgericht werken. Het geeft ondersteuning en informatie van de fase van het signaleren tot en met de fase van het handelen.

Het is mogelijk om zowel uitspraken te doen over het niveau van de groep als het niveau van de individuele leerling. De uitkomsten van ZIEN! geven informatie over het welbevinden en betrokkenheid en de vaardigheden sociaal initiatief, sociale flexibiliteit, sociale autonomie, impulsbeheersing en inlevingsvermogen van de leerling en van de groep. ZIEN! wordt 2 keer per jaar ingevuld door de leerkrachten aan het begin van elke periode.

Al deze gegevens worden in het groepsplan verwerkt. En de uitkomsten van ZIEN! worden vermeld op het ontwikkelingsperspectief.

De leerlingen van de groepen 7 en 8 vullen deze lijst ook zelf in op de computer. Gegevens van de leerkracht en van de leerlingen worden met elkaar vergeleken. Binnen de projectgroep SEO worden deze gegevens met elkaar besproken en volgt er een terugkoppeling naar het team. Er wordt een plan gemaakt hoe we deze gegevens kunnen gebruiken bij het inrichten van ons onderwijs.

Werken in 'bouwen'

Op de Burcht zitten leerlingen in een 'jaargroep' overeenkomstig hun leeftijd zoals ook op de reguliere basisschool de groepen zijn ingedeeld. Het leerstofaanbod is wel anders dan op de reguliere basisschool. Leerlingen op de Burcht hebben over het algemeen meer tijd nodig om zich de leerstof eigen te maken. Omdat het tempo van leren voor ieder kind weer anders is, heeft de Burcht het werken in 'bouwen' ingesteld.

In de onderbouw; groep 1 t/m 3 staat vooral het voorbereidend leren centraal. Alles wat de leerling nodig heeft om te kunnen gaan lezen en rekenen.

In de middenbouw; groep 4 t/m 6 staat vooral het aanvankelijk leren centraal. Hier staat vooral het leren lezen en rekenen centraal.

In de bovenbouw; groep 7 en 8 staat vooral het voortgezet leren centraal. Hier wordt de basis verder uitgebouwd en verdiept. En wordt aan de hand van het uitstroomperspectief gewerkt aan een goede overstap naar het voortgezet onderwijs.

Binnen de groepen in een 'bouw' kan uitwisseling plaatsvinden in instructiegroepen. Voor rekenen en lezen werken we op de Burcht groepsdoorbrekend. Ook voor het vakgebied wereldoriëntatie werken de groepen binnen de thema's nauw samen. Het werken in 'bouwen' zullen we in de komende jaren verder uitwerken op de Burcht.

ParnasSys

Op de Burcht maken we gebruik van het digitaal leerlingvolgsysteem 'ParnasSys'

Met het leerlingvolgsysteem ParnasSys wordt systematisch de ontwikkeling van alle leerlingen op alle leer- en ontwikkelingsdomeinen gevolgd, verzameld, geanalyseerd en geregistreerd. Deze gegevens gebruiken we om ons handelen op de leerlingen af te stemmen. Bijna alle scholen van het SWV maken gebruik van dit leerlingvolgsysteem. Als een leerling op De Burcht komt worden de gegevens uit ParnasSys via een digitaal overdrachtdossier omgezet naar het leerlingvolgsysteem van De Burcht. Zo blijft de ontwikkelingslijn van de leerling ononderbroken van groep 3 t/m groep 8.

De leerlingkaart biedt het overzicht van alle gegevens van de leerling op één scherm. Je kunt eenvoudig doorklikken naar de andere tabbladen voor de details. Op de groepskaart staan al deze gegevens en vormen het groepsoverzicht van de betreffende groep, zodat in één oogopslag de relevante gegevens zichtbaar zijn.

Ontwikkelingsvolgmodel voor jonge kinderen (OVM)

In de groepen 1-2 wordt de ontwikkeling van de kinderen geregistreerd in het OVM. Dit is een observatiesysteem waarin allerlei aspecten van de kinderlijke ontwikkeling in de vorm van ontwikkelingslijnen met ontwikkelingsfasen per halfjaar zijn uitgewerkt. We krijgen dan een goed beeld waar de kleuter in zijn/haar ontwikkeling is. En tegelijkertijd stellen we ook tussendoelen vast voor de komende periode om zo de einddoelen op lange termijn te kunnen halen. Het overzicht van OVM vormt een onderdeel van het OPP en wordt op de ouderavonden met ouders besproken.

Het OVM is gericht op de volgende domeinen:

- basale ontwikkelingsbehoeften
- speel- en werkgedrag
- (senso)motorische ontwikkeling
- zintuigelijke ontwikkeling
- spraak- en taal(denk)ontwikkeling
- wereldverkenning
- symboolverkenning

Rapporten

2x per jaar krijgen de kinderen een rapport. Het rapport is een zogenaamd “bolletjes-rapport” Er worden geen cijfers of toetsgegevens genoemd. Het rapport heeft als doel om de ontwikkeling van de leerling aan de hand van vaste punten in beeld te brengen.

Hoe was de ontwikkeling van de leerling in de afgelopen tijd? De ontwikkeling van de leerling was in de afgelopen periode gering, voldoende of goed. Als er in de periode extra hulp geweest is, wordt dit beschreven door degene die extra hulp geboden heeft. Voor de leerling beschrijft de leerkracht altijd in een korte zin een motiverende boodschap. De rapporten krijgen de leerlingen eind januari en eind juni.

Het zorgteam

De leerkracht is in eerste instantie verantwoordelijk voor de leerlingen in de groep en is verantwoordelijk voor het geven van goed onderwijs en vormt het eerste contact tussen school en thuis. De leerkracht wordt hierbij ondersteund door het zorgteam. De IB, de orthopedagoog en de teamleider Zorg & Onderwijs vormen het zorgteam van de Burcht. Het zorgteam maakt beleid op gebied van zorg en onderwijs, draagt zorg voor de juiste uitvoer van de zorgcyclus binnen de school, volgt de ontwikkelingen van de leerlingen en ondersteunt de leerkracht bij het uitvoeren van zijn taak.

Intern begeleider

Aan elke groep is een intern begeleider verbonden. Zij ondersteunt systematisch de leerkracht bij het uitvoeren van zijn taak volgens de zorgcyclus die we binnen de Burcht hebben. De leerkracht bespreekt samen met de intern begeleider de ontwikkeling van de kinderen en van de groep. Ook komt de intern begeleider minimaal 3x per jaar in de groepen om door middel van observatie en nagesprek samen met de leerkracht het onderwijs en de zorg rondom te leerlingen verder te optimaliseren.

Op het moment dat er vragen zijn die tijdens de ondersteuning niet beantwoord kunnen worden, meldt de leerkracht de leerling aan voor een bespreking in het schoolondersteuningsteam. Hierbij worden ook ouders en een vertegenwoordiger van het wijkteam uitgenodigd.

Naast de intern begeleider komt er ook regelmatig iemand van de directie in de groep kijken. In deze besprekingen gaat het vooral over het onderwijsleerproces in de groep.

De orthopedagoog

Voor 1 dag per week is er een orthopedagoog werkzaam op de Burcht. Zij maakt deel uit van het zorgteam van de Burcht. De orthopedagoog is een gedragswetenschapper met uitgebreide kennis over ontwikkeling van kinderen en omgevingsfactoren die daar mogelijk van invloed op zijn. Zij kan advies geven bij leer- of gedragsproblemen.

Naast begeleiding en advies kan een orthopedagoog ook diagnostiek verrichten zoals het afnemen van een intelligentieonderzoek, onderzoek naar aandachtsfuncties, of onderzoek naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.

Groepsbespreking

Twee keer per jaar zijn er aan het eind van een periode groepsbesprekingen.

De leerkracht bespreekt met het zorgteam de opbrengsten van de groep.

In de zorgcyclus van de Burcht gaat het om verzamelen van gegevens/data en het begrijpen van deze informatie/duiden. Deze informatie vormt dan weer het uitgangspunt voor het nieuwe groepsplan plannen/doelen en gaat hier dan weer mee aan de slag uitvoeren/doen

Om tot een goed beredeneerd aanbod te komen moet de leerkracht goed inzicht hebben in de leerstof, de leerlingen en zijn leerkrachtgedrag. Het analyseren en reflecteren op het onderwijs neemt daarom een belangrijke plek in bij het plannen van de leerstof. Dit gebeurt op lange termijn, door voor een periode van een half jaar de onderwijsdoelen te bepalen. Maar dit gebeurt ook op de korte termijn, dagelijks als de leerkracht zijn lessen voor de volgende dag voorbereidt.

Als uit deze besprekingen vragen blijven over ontwikkeling van individuele leerlingen wordt dit meegenomen in de zorg op leerlingniveau.

8. Zorg op leerlingniveau

Zoals het groepsplan eigenlijk het hart is van waaruit het onderwijs gegeven wordt, zo vormt het ontwikkelingsperspectief (OPP) op leerlingniveau de basis waarop het handelen rondom de leerling is gebaseerd.

Het ontwikkelingsperspectief

De inspectie voor het onderwijs definieert het ontwikkelingsperspectief als volgt: *‘De inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling voor een bepaalde, langere periode. Het is gebaseerd op het verwachte uitstroomniveau van de leerling. Door het instroomniveau en het verwachte uitstroomniveau te verbinden ontstaat de prognose- of ontwikkelingslijn’*(Clijsen, Pieterse, Spaans en Visser, 2009).

Leerlingen met een SBO beschikking hebben specifieke onderwijsbehoeften. Binnen het SBO wordt planmatige zorg geboden. Elke leerling ontwikkelt zich op zijn eigen manier. Deze ontwikkeling wordt gevolgd en uitgewerkt in het ontwikkelingsperspectief.

Het verwachte uitstroomniveau is het einddoel. Dit is verder uitgewerkt in tussendoelen. De school maakt daarmee inzichtelijk aan betrokkenen welke doelen op lange, middellange en korte termijn voor deze leerlijn worden nagestreefd. Het onderwijs wordt op deze manier planmatig ingezet. Daarbij staan 3 punten centraal:

- De school stelt voor elke leerling een realistisch ontwikkelingsperspectief vast.
- De school leidt tussendoelen af van het ontwikkelingsperspectief waarmee de vorderingen van de leerlingen gevolgd kunnen worden. We stellen de tussendoelen per half jaar vast.
- De school volgt of de leerling zich ontwikkelt volgens het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes in het onderwijsaanbod.

Opstellen van het ontwikkelingsperspectief

Verschillende factoren zijn van invloed op de ontwikkeling van de leerling. Om hier een goed beeld van te krijgen worden in het OPP die factoren in beeld gebracht. Het OPP bestaat uit de volgende onderdelen

- Deel 1: bevat algemene gegevens, de cognitieve mogelijkheden en het uitstroomniveau
- Deel 2: bevat evaluaties over de ontwikkeling van de leerling op lange termijn d.m.v. onderwijsarrangement en op korte termijn n.a.v. verwachtingen die afgesproken zijn over het te behalen leerrendement. Hierbij wordt rekening gehouden met factoren die meespelen in de ontwikkeling (stimulerend en belemmerend) van de leerling en de manier waarop de leerling het best leert (onderwijsbehoeften)
- Deel 3: beschrijft stimulerende en belemmerende factoren waaruit de ondersteuningsbehoeften voor deze leerling zijn geformuleerd
- Deel 4: grafische ontwikkelingslijn per vakgebied a.d.h.v. uitgesproken leerrendementsverwachting
- Deel 5: blad met gegevens over de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling op basis van ZIEN!

Ontwikkelingsperspectief voor kleuters

In het OPP van de kleuters zijn deel 4 en 5 vervangen door een grafisch overzicht van de ontwikkelingslijnen van het kleutervolgsysteem OVM. Dit overzicht geeft de ontwikkeling van de leerling weer op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Vanuit gegevens van het OVM worden afspraken gemaakt over het leerstof aanbod in de kleutergroep. Ook hierin maken we onderscheid tussen verdiept, basis en intensief.

Vaststellen van het uitstroomperspectief

Tot en met groep 5 is in principe het *leerstofaanbod* voor alle kinderen hetzelfde. Er worden wel andere accenten gelegd en de leerstof wordt op verschillende manieren aangeboden. Dit komt omdat de ondersteuningsbehoeften van kinderen verschillen. De doelen waaraan gewerkt wordt zijn dezelfde, de verschillen zitten dus vooral in de manier waarop ze aangeboden en uitgewerkt worden.

We werken met *hoge verwachtingen* van kinderen. Als het leerstofaanbod er niet geweest is, kunnen we ook van leerlingen niet verwachten dat ze een bepaald niveau halen. De beheersing van de leerstof kan per leerling uiteenlopen. De onderlinge verschillen worden binnen de groep opgevangen worden.

Te veel factoren zijn nog variabel om al een vaste uitspraak over het uitstroomniveau, laat staan om dit te verbinden aan een beredeneerd leerstofaanbod op een bepaald niveau.

Omdat de meeste leerlingen van De Burcht uitstromen naar VMBO basisberoepsgericht met leerwegondersteuning, zal voor alle kinderen de leerstof aangeboden worden die nodig is om ook te kunnen uitstromen naar VMBO-BB met LWOO. Bij dit onderwijsarrangement hoort de 75% leerlijn en een leeropbrengst tussen de 50-75%.

Eind groep 5 wordt een eerste uitspraak over uitstroomperspectief van de leerlingen gedaan. Dit is het niveau waarop wij verwachten dat de leerling zal uitstromen. Dit wordt met de ouders besproken. Dit vastgestelde uitstroomperspectief wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Vanaf groep 6 volgen de leerlingen een onderwijsarrangement behorend bij hun uitstroomverwachting. Ook hier werken we met hoge verwachtingen. Op het moment dat het uitstroomniveau afwijkt van onze basis (VMBO-BB met LWOO) heeft dit consequenties voor het leerstofaanbod. Bij kinderen voor wie het uitstroomperspectief praktijkonderwijs betreft, zullen de doelen anders zijn. Er worden keuzes gemaakt in de te behalen doelen. Het kan voorkomen dat de leerling zich niet op alle gebieden conform het uitstroomprofiel ontwikkelt (denk hierbij aan een VMBO leerling met ernstige dyslexie). Er wordt dan goed gekeken naar wat het uitstroomperspectief van deze leerling zal zijn en wat de eisen precies zijn. Ook worden er dan keuzes gemaakt om bepaalde vakken extra aandacht te geven.

Zorgleerling

Als de ontwikkeling van de leerling volgens verwachting gaat en de leerkracht weet op welke manier deze leerling zich het best ontwikkelt, worden de relevante gegevens gebruikt tijdens het werken in de groep. Op het moment dat er vragen zijn over de ontwikkeling en wordt de leerling verder besproken en wordt gekeken waar in de zorgcyclus de vragen liggen.

Weten we genoeg van de leerling (waarnemen/data), op welke manier kunnen we de gegevens interpreteren (begrijpen/duiden), zijn er aanpassingen nodig in de reguliere aanpak (plannen/doelen), wie/wat is nodig om het te kunnen waarmaken (realiseren/doen).

Een leerling is een zorgleerling:

- Als de didactische ontwikkeling trager verloopt dan het geschetste ontwikkelingsperspectief, ondanks voldoende planmatig geboden onderwijs in de klas.
- Als een leerling onvoldoende profiteert van het basisaanbod en/of aanpak en er sprake is van specifieke onderwijsbehoeften.
- Als aanpassing van het onderwijs niet leidt tot verbetering van de leerontwikkeling.
- Als de ondersteuningsbehoefte van de leerling onvoldoende kan worden afgestemd op de leerling-kenmerken of wanneer de uitgevoerde ondersteuningsbehoefte van de leerling onvoldoende effect oplevert voor wat betreft de leerontwikkeling of de sociaal emotionele ontwikkeling.
- Als factoren in de omgeving de ontwikkeling van de leerling belemmeren.
- Als er geen verklaring is voor een belemmerde ontwikkeling van de leerling.

Het schoolondersteuningsteam

Als er zorgen zijn rondom een leerling, zoals hierboven beschreven, wordt de leerling aangemeld voor een met het SchoolOndersteuningsTeam. (SOT-bespreking).

Het SOT bestaat uit: teamleider Zorg en Onderwijs, orthopedagoog, IB, leerkracht, contactpersoon van het wijkteam. Ouders worden altijd uitgenodigd voor het SOT. Waar nodig kunnen andere betrokkenen voor het SOT uitgenodigd worden. Bijv. de schoolarts of jeugdverpleegkundige, leerplichtambtenaar, logopedist, fysiotherapeut, ambulante ondersteuner vanuit het SWV of een behandelaar die betrokken is bij de ontwikkeling van de leerling. Het SOT komt 5x per jaar bij elkaar.

Extra zorg op De Burcht

De zorg voor de leerling wordt in eerste instantie in de groep gegeven. Het komt echter voor dat er leerlingen zijn die niet maximaal tot ontwikkeling komen, omdat er belemmerende factoren zijn die van invloed zijn op de ontwikkeling van de leerling, maar niet alleen binnen de groep opgelost kunnen worden. Bijv. kinderen die heel faalangstig zijn, communicatieve vaardigheden missen of specifiek hulpprogramma nodig hebben om didactische vaardigheden te vergroten. Denk hierbij aan extra hulp bij vermoedens van dyslexie. Voor deze kinderen heeft De Burcht een aantal mensen in huis met specialistische vaardigheden bijv. de gedragsspecialist en de extra hulp n.a.v. de dyslexiescreening

Gedragsspecialist

Sommige kinderen kunnen op sociaal-emotioneel gebied een steuntje in de rug gebruiken om meer weerbaar te worden en beter zicht te krijgen op hun eigen rol in de omgang met anderen. Op De Burcht bestaat daarom de mogelijkheid tot het volgen van een individueel traject bij de gedragsspecialist. Zij begeleidt een aantal kinderen in overleg met de leerkracht. Deze individuele trajecten richt zich vooral op de leerlingen van de groepen 7 en 8

Dyslexiescreening

Op de Burcht werken we volgens de stappen uit het protocol leesproblemen en dyslexie voor SBO (*expertise centrum Nederlands, 2011*). Naast de reguliere meetmomenten, zijn voor beginnende en zwakke lezers extra meetmomenten opgenomen om de leesontwikkeling goed te kunnen monitoren. In de groepen 3 en 4 wordt het leesproces van de leerlingen nauwkeurig gevolgd en krijgen de leerlingen binnen de groep extra aandacht voor het lezen als daar reden voor is. Tijdens de groepsbespreking eind groep 4 wordt voor alle leerlingen uit deze groep op bekeken of er mogelijke aanwijzingen voor dyslexie zijn. Als er aanwijzingen voor dyslexie zijn, krijgen deze leerlingen in groep 5 extra hulp buiten de groep voor lezen en spelling. Bij de screening wordt gekeken naar:

1. Kijken naar de scores op de taalgebieden technisch lezen, spelling; Dit moet minimaal 3x een E score zijn op de CITO-toetsen
2. De scores vergelijken met de scores voor rekenen en begrijpend lezen. Zijn er grote verschillen tussen de technische vaardigheden van een leerling en de inzichtelijke vaardigheden.
3. Is het IQ >80. Is dit lager dan 75, dan mag er niet gesproken worden over dyslexie, maar is er sprake van een algeheel ontwikkelingsprobleem.

Een van de criteria voor het aanmelden voor onderzoek naar dyslexie is de zogenaamde “didactische resistentie”. Dit houdt in dat de vorderingen minimaal zijn en de achterstand eigenlijk groter wordt, ondanks de extra hulp. De extra hulp moet bestaan uit 3 keer per week, minimaal 20 minuten boven op de instructie in de klas. Uiteraard wordt daarvoor een handelingsplan opgesteld en wordt getoetst.

Om de didactische resistentie aan te tonen moet die extra hulp hebben plaatsgevonden voor minimaal 6 maanden.

De Burcht gebruikt het interventieprogramma Connect voor extra hulp in kader van dyslexiescreening. Voor de kinderen in groep 3 en 4 is het werken met Connect al helemaal verweven in het aanbod voor leeszwakke kinderen in de groep. In groep 5 wordt dit programma gebruikt als extra ondersteuning buiten de reguliere leeslessen.

Als na een periode van een half jaar extra hulp de hardnekkigheid van het probleem is aangetoond (didactische resistentie), kan de leerling aangemeld worden voor diagnostiek en behandeling.

Diagnostiek en behandeling van ernstige, enkelvoudige dyslexie wordt bekostigd door de gemeente, daardoor doet De Burcht alleen nog het voortraject van extra hulp. Na de periode van extra hulp bekijkt de poortwachter van het samenwerkingsverband het dossier. Als dit voldoet aan de regels wordt er ontvankelijkheidsverklaring afgegeven voor nader onderzoek naar dyslexie. Met deze ontvankelijkheidsverklaring kunnen ouders hun kind aanmelden bij een door de gemeente gecontracteerd onderzoeksbureau voor het onderzoek.

10. Zorg voor de leerling in samenwerking met externe instanties

Soms heeft een leerling meer nodig dan speciale aanpak van de Burcht. Een leerling wordt dan doorverwezen naar instanties buiten de Burcht voor nader onderzoek, behandeling en/of ondersteuning. Samenwerken met externe instanties vindt de Burcht belangrijk, omdat dit ten goede komt aan de ontwikkeling van de leerling. Binnen de samenwerkende gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk zijn er een aantal vaste partners waarmee de Burcht samenwerkt.

Ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband

De Burcht is een onderdeel van het Samenwerkingsverband Riba. Vanuit het SWV is er een orthopedagoog als contactpersoon aan de Burcht verbonden. Zij kan meedenken over vragen met betrekking tot het onderwijs op de Burcht. Dit kunnen vragen zijn over een bepaald vakgebied, over gedrag of kan ze mee denken over een passende onderwijsplek. Er kan voor een bepaalde periode extra ondersteuning aangevraagd worden bij het SWV. De toekenning van een arrangement voor extra ondersteuning wordt altijd in SOT-bespreking gedaan waar ouders en SWV bij aanwezig zijn. Daar wordt besproken wat de leerling nodig heeft om weer verder te komen. Extra ondersteuning wordt per 5 maanden aan de school toegekend. Na deze 5 maanden volgt een evaluatie en wordt gekeken of de ondersteuning afgesloten kan worden of nog voor een periode verlengd kan worden.

Samenwerking met wijkteams van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk

Het kan zijn dat ouders vragen hebben rondom de opvoeding van hun zoon/dochter, soms in relatie tot school, maar veelal is het veel breder. In gesprekken met de leerkracht komen deze vragen dan naar boven. Via het wijkteam is er een contactpersoon aan de school verbonden waar deze vragen besproken worden. Op deze manier proberen onderwijs en jeugdzorg zoveel mogelijk samen te werken in het belang van de kinderen. Initiatief kan uitgaan van de school, maar ook vanuit ouders. De schoolcontactpersonen zijn ook zoveel mogelijk aanwezig bij zorggesprekken op school zodat de lijnen kort zijn en er goede afstemming mogelijk voor het samenwerken. Er is een vaste contactpersoon van het wijkteam een aantal uur per week op de Burcht aanwezig. Ouders kunnen bij haar binnenlopen of een afspraak maken met haar. Met een aantal leerlingen op de Burcht heeft zij, na toestemming van ouders, gesprekjes. Het kan voor leerlingen prettig zijn om hun zorgen met iemand te delen zodat er weer ruimte voor de leerling ontstaat in hun hoofd dat ten goede komt aan de (leer)ontwikkeling op school.

Fysiotherapie

Als een leerling ondersteuning nodig heeft op gebied van motoriek krijgen ouders van school het advies voor doorverwijzing naar een fysiotherapeut. Op de Burcht is de mogelijkheid dat kinderen onder schooltijd op de Burcht fysiotherapie krijgen. De fysiotherapeut komt hiervoor naar de school. Ouders moeten hiervoor zelf actie ondernemen en met een verwijzingsbrief van de huisarts aanmelden bij een praktijk voor fysiotherapie. Fysiotherapie wordt vergoed vanuit de basis ziektekostenverzekering.

Logopedie

Een logopedist onderzoekt en behandelt mensen die problemen hebben op het gebied van de spraak, de taal, de stem, de adem, het slikken of het gehoor. Als een leerling ondersteuning nodig heeft op gebied van spraak/taal/communicatie krijgen ouders van school het advies voor doorverwijzing naar een logopedist. Op de Burcht is de mogelijkheid dat kinderen onder schooltijd op de Burcht logopedie krijgen. De logopedist heeft een stukje van haar praktijk op school. Ouders moeten hiervoor zelf actie ondernemen en met een verwijzingsbrief van de huisarts aanmelden bij een praktijk voor logopedie. Logopedie wordt vergoed vanuit de basis ziektekostenverzekering.

Psychomotorische therapie

De PMT-er is 1 dag per week op de Burcht aanwezig. Kinderen worden, vaak op voorstel van De Burcht, doorverwezen. Het gaat om kinderen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken bij de sociaal-emotionele ontwikkeling. Niet door praten, maar juist door doen gaat de PMT-er met de leerling aan de slag om inzichten te geven in de problemen die zij ervaren en al doende om te werken aan goede oplossingen. Zij is niet in dienst van De Burcht, maar houdt 1 dag per week praktijk in De Burcht. Op deze manier kunnen kinderen onder schooltijd behandeld worden en is er geen verlies van reistijd. De PMT-er geeft ook handelingsadviezen aan de leerkracht, zodat de hulp goed afgestemd wordt. De behandeling wordt bekostigd via de zorgverzekering van de leerling. Voor vergoeding is een aanvullende verzekering nodig. In sommige gevallen kan een PGB ingezet worden voor PMT

Dyslexiebehandelaars

Als er vanuit het SWV een ontvankelijkheidsverklaring is afgegeven, kunnen ouders hun zoon/dochter aanmelden voor dyslexieonderzoek bij een van de gecontracteerde instanties. Als blijkt dat de leerling ernstige, enkelvoudige dyslexie heeft volgt er vaak een periode van behandeling door een externe specialist. De Burcht helpt ouders graag bij het aanmelden en draagt zorg voor het dossier en stelt de Burcht ruimte beschikbaar zodat de extra hulp onder schooltijd op de Burcht kan plaatsvinden en de leerling geen onnodige onderwijstijd mist. Niet alle behandelaars behandelen op school zelf. De voorkeur heeft dan dat de behandeling na schooltijd plaatsvindt.

Andere contacten

Naast onze vaste contacten hebben we ook veel te maken met externe instanties waar leerlingen op één of andere manier zorg/begeleiding ontvangen. De Burcht wil graag door ouders op de hoogte gehouden worden welke extra hulp de leerling ontvangt en ontvangt graag de verslagen/uitkomsten en de daarbij behorende handelingsadviezen vanuit de betreffende instantie. Omdat dit in het belang van de leerling is en zijn ontwikkeling ten goede komt proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de zorg rondom de leerling. Daarbij blijft het onderwijsgeven in de groep wel voorop staan. Het heeft de voorkeur dat behandeling/onderzoek na schooltijd plaatsvindt zodat de leerling geen onnodige onderwijstijd mist.

II. Taakomschrijving

Om de zorg goed vorm te kunnen geven, is een duidelijke taakverdeling en taakomschrijving van belang.

Taakomschrijving directie m.b.t. zorg (directeur en teamleider Zorg en Onderwijs)

Beleidsstaken en innovatie taken

- Ontwikkelen van beleid op kwaliteit van de zorgverbreding/ zorg.
- Kennis hebben en onderhouden van zorgverbreding / zorg (leer- en gedragsproblemen, externe hulpverlening, WSNS).
- Evalueren van het zorgbeleid op school samen met het zorgteam.

Coördinerende taken

- Afstemmen van vraag en aanbod tussen school en externen op het gebied van de zorgverbreding.
- Coördineren van het collectief leren en het stimuleren van leren met en van elkaar, bijvoorbeeld door interventies en klassenconsultaties.
- Onderhouden van contact met de inspectie van het onderwijs.
- Beheren van het budget en de inzet van formatie m.b.t. het traject van leerling gebonden financiering.
- Bespreken van de analyse van de resultaten van het leerlingvolgsysteem op groeps- en schoolniveau met de intern begeleider.

Begeleidende taken

- Voeren of bijwonen van gesprekken met ouders van zorgleerlingen.
- Onderhouden van contacten met externe instanties en personen.
- Observeren in de groep en het geven van feedback aan de leerkracht.

Taakomschrijving Zorgteam (Teamleider Zorg en Onderwijs, Intern begeleiders, orthopedagoge) m.b.t. zorg

- De directie heeft de verantwoordelijkheid voor het zorgsysteem gedelegeerd aan het zorgteam. Bij knelpunten tussen leerkracht en intern begeleider op het terrein van de zorgverbreding, ontvangt de intern begeleider steun van de teamleider Zorg en Onderwijs en de directeur.
- De intern begeleiders hebben per 30 leerlingen een dagdeel voor de begeleiding.
- Er bestaan duidelijke afspraken t.a.v. de taken en verantwoordelijkheden van de intern begeleider, de directie en de leerkrachten op het terrein van de zorgverbreding.
- Er vindt wekelijks overleg plaats tussen de directie en de teamleider Z&O.
- Teamleider Z&O heeft twee wekelijks overleg met het zorgteam.
- Teamleider Z&O beschikt over een budget.

Beleidsstaken/innovatietaken

- Ontwikkelen van beleid m.b.t. de zorgverbreding.
- Ontwikkelen en stimuleren van onderwijskundige veranderingen op schoolniveau.
- Bijhouden en overdragen van kennis op vaardigheden m.b.t. zorgverbreding aan het team.
- Evalueren van het zorgbeleid op school samen met de directie.
- Participeren in onderwijskundig beleid met de directie.
- Deelnemen aan relevante netwerken op het terrein van interne begeleiding.
- Informeren van de directie op het zorgbeleid en voorstellen doen voor veranderingen.

Coördinerende taken

- Organiseren en plannen van de leerlingenzorg.
- Signaleren van problemen rondom begeleiding van leerlingen op individueel niveau als ook op groepsniveau.
- Stimuleren van een planmatige aanpak van de leerlingenzorg in de school.
- Afstemmen van vraag en aanbod tussen school en externen op het gebied van de zorgverbreding.
- Dragen van verantwoordelijkheid voor het instrumentarium van de methodegebonden en methode onafhankelijke toetsen.
- Opstellen en bewaken van de zorgkalender.
- Coördineren van de afname van de toetsen van het leerlingvolgsysteem.
- Zorg dragen voor registratie en archiveren van deze gegevens in het leerling dossier.
- Met leerkrachten de resultaten van de toetsen van het leerlingvolgsysteem analyseren op individueel en groepsniveau.
- Analyseren van de resultaten van de toetsen van het leerlingvolgsysteem op schoolniveau.
- Bewaken en voorzitten van groeps- en leerlingbesprekingen met leerkrachten.
- Leiden van agendapunten m.b.t. zorgverbreding tijdens de teamvergaderingen.
- Aanvragen en coördineren van extern onderzoek en verwijzing naar cluster scholen.
- Onderhouden van contacten met externe instanties en personen inzake de ontwikkeling van de leerling.
- Voeren en bijwonen van gesprekken met ouders van zorgleerlingen.
- Bewaken en beheren van de leerlingdossiers.
- Beheren en up-to-date houden van de orthotheek.
- Multidisciplinair overleg: bijeenkomsten plannen, voorbereiden en verslagen maken.
- Coördinatie inzet school maatschappelijk werk.
- Coördinatie inzet R.T, Connectlezen, etc.

Begeleidende taken

- Bespreken van de analyse van de resultaten van het leerlingvolgsysteem op individueel en groepsniveau met de leerkracht.

- Begeleiden van leerkrachten bij het geven van extra hulp aan zorgleerlingen.
- Uitvoeren van pedagogisch-didactisch onderzoek bij zorgleerlingen of leerkracht hierbij begeleiden
- Begeleiden van leerkrachten bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van groepsplannen en evt. individuele handelingsplannen
- Begeleiden en adviseren van leerkrachten bij het ontwikkelen van leerkrachtvaardigheden m.b.t. de zorgleerlingen.
- Het verrichten van observaties op het gebied van de zorgverbreding in de groep en het geven van feedback aan de leerkracht.

Taakomschrijving leerkracht m.b.t. zorg

Interpersoonlijke competentie

- professioneel omgaan met leer- en gedragsstoornissen bij individuele leerlingen.

Pedagogische competentie

- Zorgen voor een veilig pedagogisch klimaat voor alle leerlingen.
- Planmatig volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.
- Signaleren van (gedrags)problemen bij leerlingen en hiervoor ondersteuning en begeleiding vragen.
- Op een juiste wijze werken met uitgestelde aandacht.

Vakinhoudelijke en didactische competentie

- In staat om aantrekkelijke instructies op 3 niveaus te geven.
- Effectief inzetten van de instructietafel bij leerlingen die extra hulp nodig hebben.
- Kunnen toepassen van verschillende differentiatieprincipes (belangstelling, hoeveelheid, eisen, tempo en materiaal).
- Kennis hebben van de leerlijnen per vakgebied en in staat om te werken met eigen leerlijnen bij individuele leerlingen.
- Op de hoogte zijn van de inhoud en het juiste gebruik van het leerlingvolgsysteem.
- De resultaten op de methode gebonden toetsen analyseren en indien nodig het onderwijsaanbod daarop afstemmen.
- Met ondersteuning van de intern begeleider de resultaten van de toetsen van het leerlingvolgsysteem analyseren op individueel en groepsniveau.
- Opstellen, uitvoeren en evalueren van individuele ontwikkelingsperspectieven, groepsoverzichten en groepsplannen (eventueel met ondersteuning van de intern begeleider).
- Met ondersteuning van de intern begeleider pedagogisch-didactische onderzoeken uitvoeren bij zorgleerlingen.
- Geven van extra hulp binnen de groep.
- Gebruik maken van remediërende materialen uit de methode of orthotheek.
- Kennis hebben van en signaleren van leer- en gedragsproblemen.
- Kennis hebben van stoornissen/handicaps van leerlingen in de eigen groep.

Organisatorische competentie

- Klassenmanagement toepassen en, indien nodig, afstemmen op de behoeften van zorgleerlingen.
- Gebruik maken van organisatievormen die aansluiten bij de behoeften van zorgleerlingen.
- De leerkracht is verantwoordelijk voor het up-to-date houden van de gegevens van zijn groep in zowel het leerlingvolgsysteem, de groepsmap en de individuele dossiers.

Competentie in het samenwerken met collega's

- In groep- en leerling besprekingen de ontwikkeling van leerlingen bespreken met de intern begeleider.
- Voorbereiden van groeps- en leerlingbesprekingen.
- Zicht houden op het effect van een individueel handelingsplan of groepsplan en de intern begeleider hierover vertellen.
- Gemakkelijk toegankelijke administratie en registratie van gegevens van leerlingen bijhouden t.b.v. een goede overdracht naar collega's.
- Zorgen voor een geordende dossieropbouw van de leerling,
- Op constructieve wijze deelnemen aan intercollegiale consultatie, zoals intervisiebijeenkomsten en klassenconsultaties.

Competentie in het samenwerken met de omgeving

- Op een open en constructieve manier de vorderingen van de leerling en diens welbevinden bespreken met ouders/verzorgers.
- Voeren van overleg met externe instanties en personen.
- Schriftelijk weergeven van gesprekken met ouders of externen als onderdeel van het leerling dossier.
- Zorg dragen dat ouders de gespreksverslagen en/of handelingsplannen ondertekenen voor akkoord.

Competentie in reflectie en ontwikkeling

- In staat zijn de eigen gedragsstijl/aanpak m.b.t. zorgverbreding te wijzigen.
- Raadpleegt informatiebronnen en volgt nascholing om kennis en inzicht te krijgen in leer- en gedragsstoornissen.
- Staat open voor en vraagt feedback aan collega's over het eigen functioneren op gebied van de zorgverbreding.

Literatuur

Clijisen, A., Pieterse, E., Spaans, G. & Visser, J. (2009). *Werken vanuit een ontwikkelingsperspectief in het speciaal basisonderwijs*. Utrecht, Nederland: Drukkerij Twigt, Waddinxveen.

CED-groep (2016), *Lead like a champion*. Rotterdam, materiaal van cursus CED-groep

Duiden en Doen; werken aan kerndoelen, referentieniveaus, leerstandaarden, leerlijnen, ontwikkelingsperspectieven, leerroutes, uitstroomniveaus en ... enzovoorts, met leerresultaten als uitgangspunt. (2011) Versie voor SO met uitzondering van ZML en MG. Uitgave van Stichting Projecten Speciaal Onderwijs (voorheen WEC-raad)

Hasselt, M. van, Ligtendag L., (2011) *Resultaten tellen; opbrengstgericht en datagestuurd werken in de basisschool*. Rotterdam, CED-groep

Pameijer, N. (2017). *Handelingsgericht werken: samenwerken aan schoolsucces*. Leuven, ACCO uitlevering Nederland: Culemborg, Centraal Boekhuis.

Pameijer, N., Beukering, T. van, Lange S. de, (2009). *Handelingsgericht werken: handreiking voor het schoolteam*. Leuven, ACCO uitlevering Nederland: Culemborg, Centraal Boekhuis.

Struiksma, C., Rurup L.,(2009) *Focus op Feiten*. Rotterdam. CED-groep